

ارزشیابی شایستگی اجرای قلم فارسی:

شرح کار:

تحلیل و بررسی قلم‌های نوشتاری و انجام تغییرات در ساختار حروف به وسیله دست یا به وسیله نرم‌افزار به جهت بهبود فرم و شکل نوشتار

استاندارد عملکرد:

طراحی و اجرای چند حرف و یا مجموعه کامل حروف یا اصلاح طراحی (ری دیزاین) یک قلم نوشتاری (فونت)

شاخص‌ها:

آشنایی با انواع خطوط فارسی و ترکیب حروف و کلمات
آشنایی با مبنای هنرهای تجسمی (رنگ، فرم و ترکیب‌بندی)
آشنایی با نرم‌افزارهای گرافیکی و Vector (خطی)
اجرای طرح به صورت فایل نهایی (خروجی)

شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات:

شرایط: زمان: ۸۵ دقیقه مکان: کارگاه گرافیک و سایت رایانه

تجهیزات: رایانه و نرم‌افزارهای گرافیکی

ابزار و تجهیزات:

مداد، کاغذ، قلم‌دان قلم‌نی، قلم‌تراش، قطزن، دوات و مرکب، رایانه و اسکنر، چاپگر و نرم‌افزارهای گرافیکی و Vector (خطی)، کاغذ پوستی، ماژیک‌های سرتخت

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	تحلیل و بررسی ویژگی حروف و دسته بندی انواع فونت	۱	
۲	طراحی اتوهای اولیه	۱	
۳	اجرای کار نهایی بصورت دستی یا نرم‌افزاری	۲	
	شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش: ۱- امانت‌داری، تعهد کاری، استفاده درست و به جا از منابع در دسترس ۲- استفاده بهینه از مواد و مصالح به کار رفته در این واحد کار	۲	
	میانگین نمرات		*

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می‌باشد.

فصل ۵

تایپوگرافی

فنّ ابداع، گزینش و تنظیم انواع حروف برای تایپ و نیز هنر و مهارت ترکیب کردن حروف تایپ در ایجاد تصویر و فضای تصویری، فرایندی است که نام تایپوگرافی نامیده می شود، آموزش مهارت تایپوگرافی از کارهای مهم وظایف گروه شغلی طراحان گرافیک و دستیاران گرافیک است، که در رشته فتو-گرافیک به آن پرداخته شده است.

واحد یادگیری ۵

شایستگی تایپوگرافی

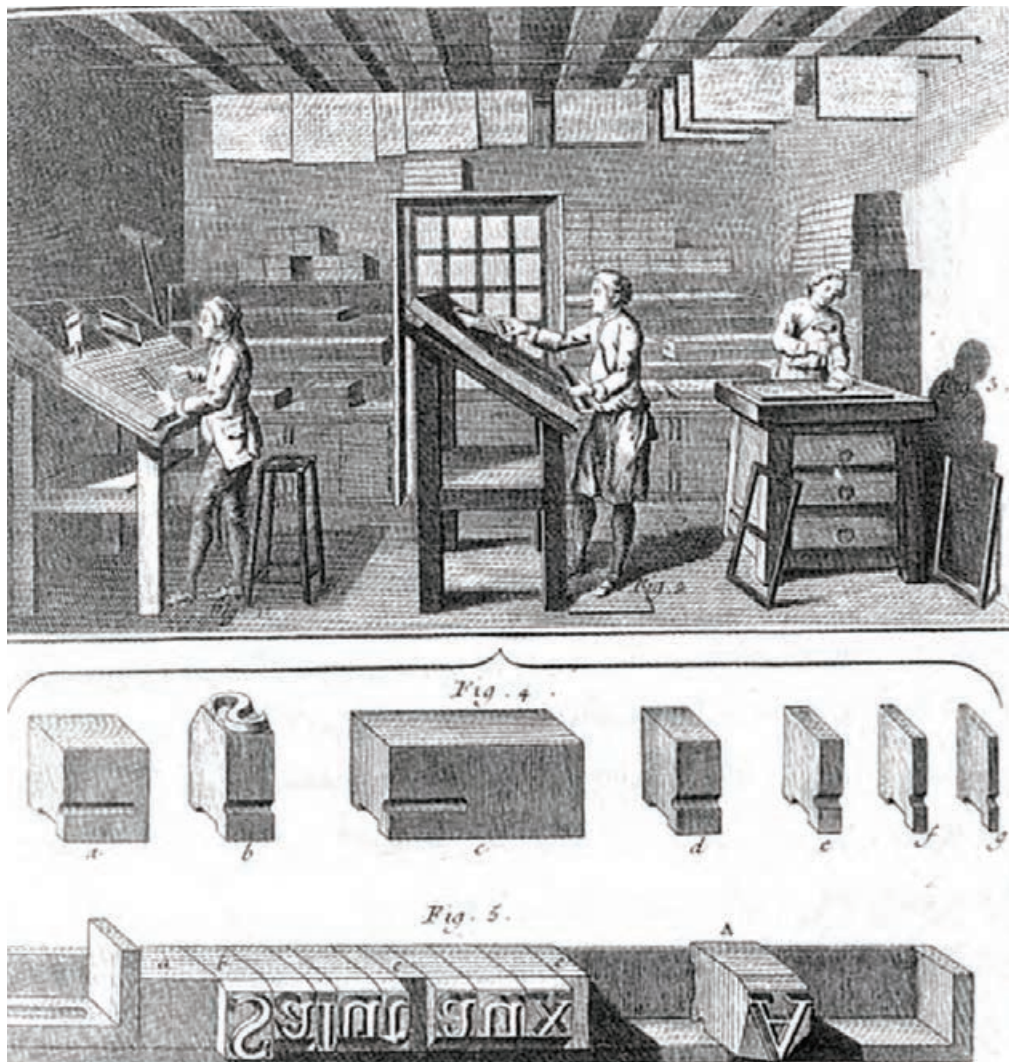
اهمیت یادگیری روش های تایپوگرافی در تولید آثار گرافیک چیست؟

■ هنرجویان در این واحد، یادگیری مهارت کار با حروف و کلمات را می آموزند و به تحلیل و کاربرد نوشتار در آثار گرافیکی می پردازند. از آنجا که در واحد یادگیری "طراحی نشانه های نوشتاری"، با فرایندهای اجرایی "از ایده تا اجرا" در سال یازدهم آشنا خواهند شد، در این واحد یادگیری؛ تنها به شیوه های طراحی حروف بر اساس سفارش پرداخته می شود.

استاندارد عملکرد

■ طراحی و اجرای انواع نوشتار (مونوتایپ ، لوگو تایپ ، تیترو ...) برای کاربرد در آثار گوناگون گرافیک (پوسترو مطبوعات و ...)

کدام نیاز جوامع، سبب پدید آمدن صنعت چاپ و نشر و گسترش آن شد؟
آیا نیاز به کتاب و کار طاقت فرسا و پر زحمت کاتبانی که کتاب‌ها را نسخه‌برداری می‌کردند، در روند شکل‌گیری صنعت چاپ مؤثر بود؟ به تصویرهای زیر نگاه کنید:

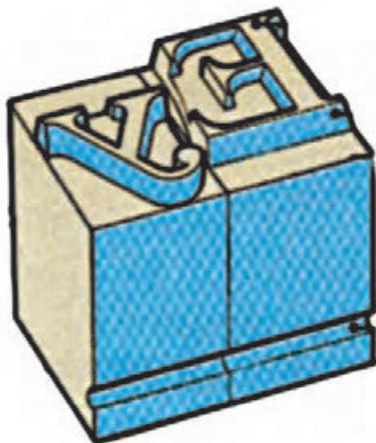
▲ تصویر ۱-۵
تصویری از یک کارگاه حروف‌چینی و نمونه‌های حروف فلزی و فرم بسته شده برای چاپ

کاتب | تصویر ۳-۵ ▲

کاتب از نگارگری ایرانی | تصویر ۲-۵ ◀

به همین دلیل برای رسیدن به متن نوشتاری مطلوب، تخصصی به وجود آمد که وظیفه آن بهبود شکل قرارگیری حروف و افزایش زیبایی و کیفیت متن چاپی بود. برای نمونه، فاصله معمول بین حروف که نتیجه کار حروفچین بود، توسط طراح بازنگری و از نظر شکل و فرم زیباتر می‌شد.

تصویر ۴-۵ ▲

نمونه ای از حروف سربی برای چاپ ماشینی

این تصویرها چه موضوعی را به یاد شما می‌آورند؟ نیاز روزافزون به کتاب، کار طاقت فرسا و پر زحمت کاتبان، وقت‌گیر بودن این کارها، نیاز به سرعت بیشتر با توجه به رشد جمعیت و همچنین خطاهایی که در انجام کتابت رخ می‌داد و موارد دیگر، زمینه‌ساز اختراع صنعت چاپ شد. با اختراع این صنعت و تکثیر اطلاعات نوشتاری به کمک ابزارهای مکانیکی، شکل جدیدی از کاربرد حروف آغاز شد. فن چاپ برای تکثیر و تولید انبوه نوشته‌ها، به روش‌های جدید نیاز داشت. از جمله این روش‌ها که سبب گسترش چاپ شد، ساختن حروف مجزا و برجسته فلزی بود. با چیدن و ترکیب این حروف، کلمه، جمله و نوشته‌های گوناگون ساخته می‌شد و پس از سپرده شدن به دستگاه چاپ و پایان کار، بار دیگر از آن‌ها برای چاپ مطالبی جدید استفاده می‌کردند. کار با این حروف به تخصص دیگری هم نیاز داشت، زیرا در واقع شکلی که ماشین در اختیار طراح می‌گذاشت بدون در نظر گرفتن اصول زیباشناسی خط بود.

تایپوگرافی چیست؟

۴. بررسی قابلیت‌های تصویری و آشکار کردن موضوع نوشتار
۵. کشف جنبه‌های خلاق کاربرد حروف
تصاویر شماره ۵-۵ تا ۵-۱۳ نمونه‌هایی از تایپوگرافی با گرایش‌های نو است.
بنابراین، می‌توان تعریف دیگری نیز از تایپوگرافی ارائه داد:
هر گونه رفتار با حروف، به منظور طراحی گرافیک؛ طراحی فونت (قلم)، طراحی شعار تبلیغاتی، نشانه نوشتاری، عنوان پوستر، عنوان بندی فیلم و انیمیشن، طراحی و خوشنویسی ویژه کتیبه ساختمان‌ها و ... را «تایپوگرافی» می‌نامند.

«فن ابداع و گزینش و تنظیم انواع حروف» به عنوان یک تخصص در زمینه چاپ و نشر «تایپوگرافی» نام دارد.
همگام با رشد فناوری و متناسب با گسترش ارتباط‌های دیداری (بصری) و ایجاد گرایش‌های جدید، هدف‌های نوینی در تایپوگرافی مطرح شد، که از آن جمله می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱. طراحی قلم‌های چاپی گوناگون
۲. کمک به درک هر چه بیش‌تر و بهتر مفاهیم نوشتار
۳. ثبت نوشته در ذهن مخاطب

تصویر ۵-۵ ▲

تصویر ۵-۶ ▲

تصویر ۷-۵ ▲
طراحی عنوان مجموعه تلویزیونی سینما

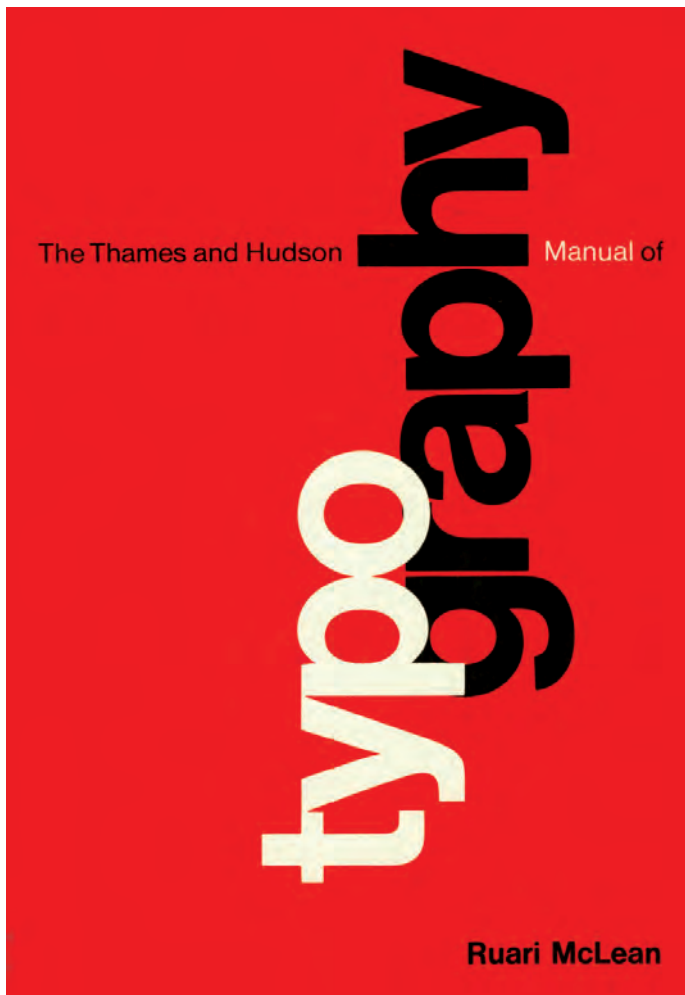
تصویر ۸-۵ ▲
جلد کتاب

تصویر ۹-۵ ▲
پوستر نمایشگاه

تصویر ۱۰-۵ ▲
جلد کتاب

تصویر ۱۱-۵ ▲
جلد کتاب راهنمای تایپوگرافی

تصویر ۱۲-۵ ▲
کارت دعوت نمایشگاه کتاب

تصویر ۱۳-۵ ▲
طراحی عنوان
ماهنامه سینما حقیقت

دست‌نویس^۱: این شیوه، شامل نگارشی آزاد است که طراح در آن؛ به شیوه‌های شناخته شده و قانونمند پایبند نیست، هر چند ریشه‌های این اقلام را می‌توان در خط‌های دست‌نویس پیدا کرد. حروف و کلمات دست‌نویس، از هر الگوی خوشنویسی یا حروف‌چینی که برداشت شده باشند، با تأثیر از ویژگی‌های فردی، ابزار نگارش، احساس و سلیقه‌های فردی و ... شکل‌های گوناگون و گاه یگانه‌ای به خود می‌گیرند که از این نظر، گستره جذاب و قابل انعطافی را در نگارش و طراحی حروف پدید می‌آورند.

در این شیوه، پیش از آنکه شکل ظاهری نوشته مورد نظر باشد، تناسب و ارتباط آن با موضوع اثر گرافیکی؛ دارای اهمیت است. چنانچه این ارتباط به درستی به کار گرفته شود، می‌تواند در

برقراری ارتباط، با مخاطب، بسیار مؤثر باشد. حروف در این شیوه، حس غیر رسمی، صمیمی و خودمانی و پویا دارند و می‌توانند احساس هیجان، آزادی و گاه ناپختگی را بیان کنند.

در این زمینه، بکارگیری مواد و ابزار جدید و غیر معمول برای نگارش، سطوح اجرایی و هرگونه تغییر در زاویه، ضخامت، حرکت، شکل، وزن حروف و اندازه، می‌تواند عاملی برای پیدایش اثری خلاق و بیانی نو در گرافیک باشد.

همچنین سرعت در نگارش، فاصله گرفتن از الگوهای رسمی و سنتی حروف، بداهه‌نویسی و همچنین پیروی از موضوع در اجرا، روش‌هایی هستند که طراح را در رسیدن به نتیجه مطلوب یاری می‌کنند (تصاویر ۱۴-۵ تا ۲۶-۵).

تصویر ۱۴-۵
پوستر همایش هم اندیشی برای توسعه فرهنگ

تصویر ۱۵-۵
عنوان کتاب تصویرگران کتاب کودک

تصویر ۱۶-۵
نشانه نمایش بزرگداشت سیصد هزار شهید اصفهان

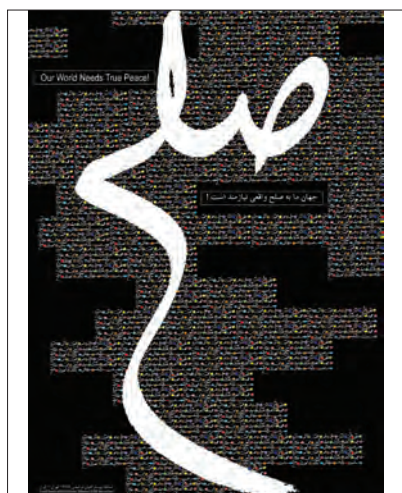
تصویر ۵-۱۷
جلد کتاب

تصویر ۵-۱۸
پوستر جشنواره

تصویر ۵-۱۹
جلد کتاب

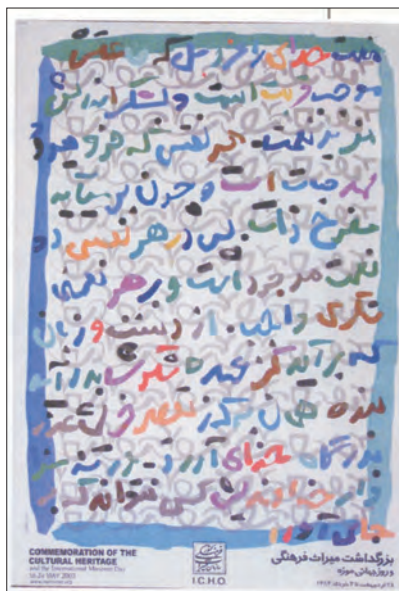
تصویر ۵-۲۰
عنوان کتاب

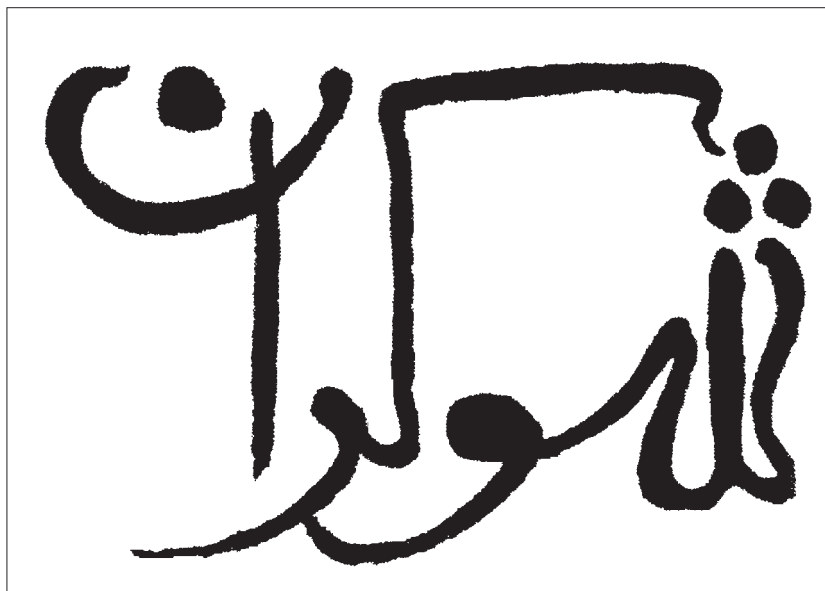
تصویر ۵-۲۱
طراحی جلد سی دی

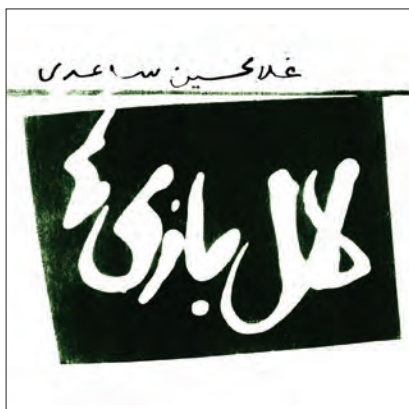
تصویر ۵-۲۲
طراحی نشانه نوشته

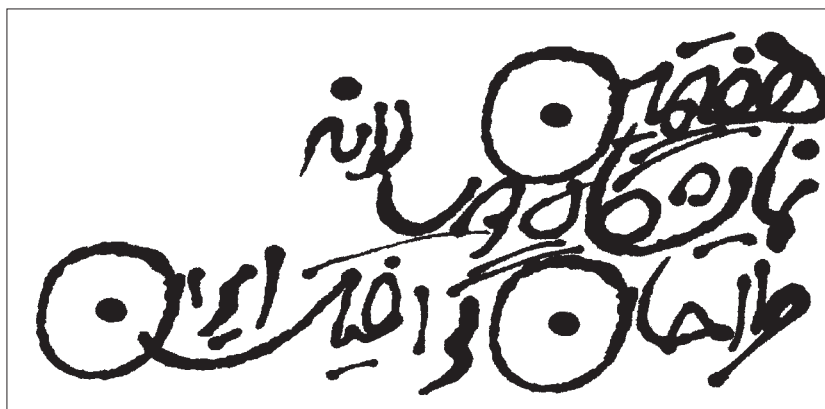
تصویر ۵-۲۳
پوستر بزرگداشت میراث فرهنگی و روز جهانی

تصویر ۵-۲۴
عنوان شاهنامه شوکران

تصویر ۵-۲۵
طراحی عنوان کتاب

تصویر ۵-۲۶
عنوان پوستر هفتمین نمایشگاه دوسالانه طراحان گرافیک ایران

تصویر ۲۷-۵
پوستر نمایش

تصویر ۲۸-۵
جلد کتاب

نمونه‌هایی از این اقلام که منشأ خطوط سنتی (خوشنویسی) در آن‌ها دیده می‌شود در خط‌های لاتین «اسکریپ» نامیده می‌شوند.

لازم است بدانیم نگارش‌های دست‌نویس و دست‌خط‌های فردی می‌توانند مبنا و الگوی «طراحی قلم» قرار گیرند، چنانچه برخی فونت‌های موجود چاپی هم بر همین پایه ساخته شده‌اند.

اصول مطرح در طراحی قلم

آیا این پیچیدگی‌های اتصالات در هر دو نوع فونت به یک میزان است؟

کتاب خط در گرافیک

تصویر ۲۹-۵

کتاب خط در گرافیک

تصویر ۳۰-۵

طراحی حروف به ویژه در خط لاتین، با گوناگونی و تعداد بسیار زیاد انجام شده است که یکی از دلایل آن قالب هندسی و مفرد حروف لاتین است که کار طراحی قلم‌های جدید را در مقایسه با خط فارسی ساده‌تر می‌کند. تنوع قالب‌های هندسی حروف، اتصال‌های گوناگون، جای‌گیری مختلف حروف روی خط کرسی، از جمله پیچیدگی‌هایی است که در طراحی قلم‌های فارسی وجود دارد.

به تصاویر ۲۹-۵ و ۳۰-۵ نگاه کنید. یکی با فونت (قلم) نستعلیق تایپ شده است و دیگری با فونت (قلم) نازنین، آن‌ها را با هم مقایسه کنید. چه تفاوتی در شکل ظاهری به‌ویژه در بخش اتصالات حروف این دو نوع فونت وجود دارد؟

شناخت قلم های خط فارسی: شناخت قلم های گوناگون خط فارسی، شامل قلم های خوشنویسی و تاییپی، از مقدمات لازم در طراحی حروف است. برای شناخت خطوط فارسی، نخست باید به شکل هر حرف و مقایسه آن با قلم های خوشنویسی توجه کرد. در گام بعدی، باید به شناسایی انواع اتصال های میان حروف گوناگون در هر یک از کلمات پرداخت.

▲ تصویر ۳۱-۵

« ه » بلندتر از چرخش آخر آن است و اگر این فرم رعایت نشود، حرف مورد نظر شبیه به حرف « م » می‌شود (تصویر شماره ۳۳-۵).

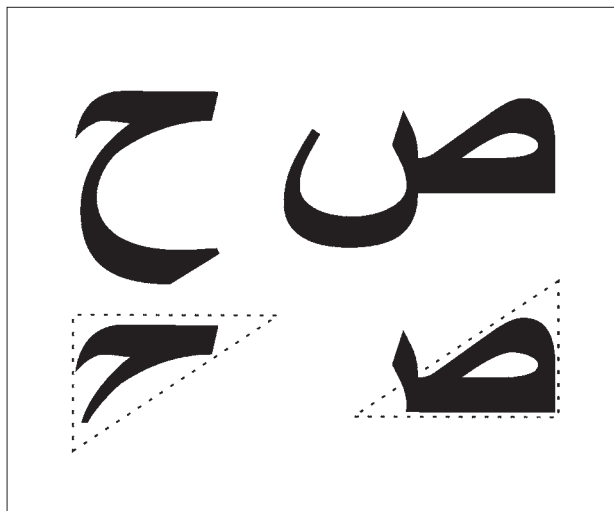
▲ تصویر ۳۳-۵

▲ تصویر ۳۲-۵

هویت حروف: هر یک از حروف الفبا، ویژگی و شکل یگانه ای دارد که آن را از دیگر حروف جدا و قابل تشخیص کرده و هویت هر حرف را به وجود می آورد. ایجاد تغییرات در حروف «خط الگو» تا جایی مجاز است که ماهیت و شکل اصلی حروف آسیب نبیند و هر یک از حروف، شخصیت مستقل خود را حفظ کنند؛ به طوری که یک حرف طراحی شده به حرف دیگر تبدیل نشود و یا به شکلی غیر قابل تشخیص در نیاید.

برای نمونه، در تصویر فونت ارائه شده، حرکت بالایی حرف

تصویر ۳۴-۵ ▲

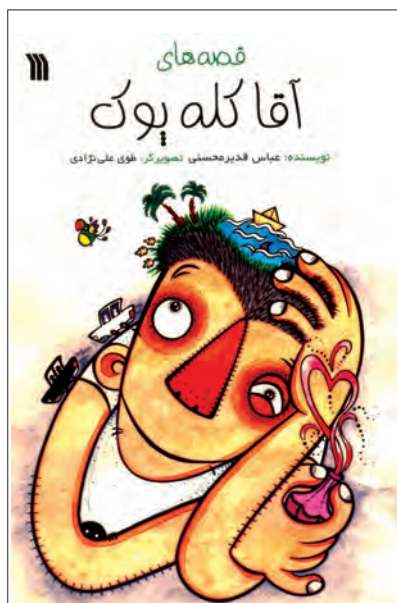
یکی از روش‌هایی که می‌توان برای جلوگیری از این گونه خطاها در طراحی حروف انجام داد، توجه به شکل ظاهری حروف است. برای نمونه؛ با ساده کردن دو حرف «ح» و «ص» در یک فرم هندسی و مقایسه آنها با یکدیگر، نتیجه‌ای متفاوت به دست می‌آید. نخست آن که مثلث‌های بدست آمده از این دو حرف، افزون بر این که مخالف یکدیگرند، جهتی متفاوت نیز دارند. دیگر این که حرکت چرخشی آنها نیز با هم فرق دارد (تصویر ۳۴-۵).

به همین شکل می‌توان حروف دیگر را نیز با هم مقایسه کرد. بکارگیری یک الگوی مناسب، اشتباه در این زمینه را کاهش می‌دهد.

اکنون به تصویرهای زیر نگاه کنید (۳۵-۵ تا ۳۷-۵).

تصویر ۳۵-۵ ▲

تصویر ۳۶-۵ ▲

تصویر ۳۷-۵ ▲

آیا عنوان تصویرها با موضوع آن هماهنگی دارد؟ یعنی عنوان کتاب کودک با سن مخاطب آن تناسب دارد؟ یا عنوان روزنامه ورزشی، حس و حال ورزش را بازگو می‌کند؟

– نام یک مجله یا کتاب را در نرم‌افزار ویرایش تصویر (فتوشاپ) تایپ کنید. در محیط نرم‌افزار، رنگ و فرم آن‌ها را تغییر داده و سپس با دستگاه چاپگر، از آن یک چاپ تهیه کنید. درباره این تغییرها و تأثیر آن بر پیام و شخصیت نوشتار، با هنرجویان دیگر گفتگو کنید.

فعالیت کارگاهی

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

تصویر ۳۸-۵ ▲

Serif Gothic SERIF GOTHIC LT (ITC)

Serif Gothic SERIF GOTHIC (ITC)

Serif Gothic SERIF GOTHIC BOLD (ITC)

Serif Gothic SERIF GOTHIC X BOLD (ITC)

Serif Gothic SERIF GOTHIC HVY (ITC)

Serif Gothic SERIF GOTHIC BLK (ITC)

Serif Gothic SERIF GOTHIC BOLD OUT (ITC)

Serif Gothic SERIF GOTHIC OPEN BOLD (ITC)

Serif Gothic SERIF GOTHIC BOLD SHAD (ITC)

تصویر ۳۹-۵ ▲

۱. kerning
۲. Leading

وزن حروف: آشکارترین ویژگی حروف، وزن آنها است. حروف می‌توانند بسیار سبک و یا سنگین جلوه کنند. افزایش ضخامت حروف، انرژی آنها را بیش‌تر می‌کند. بنابراین حروف ضخیم نسبت به فضایی که اشغال می‌کنند؛ وزن بیشتری دارند و در مقایسه با حروف نازک‌تر، به شکل یک مجموعه دیداری (بصری)، جلوه می‌کنند.

بنیادی‌ترین تفاوت قلم‌های یک خانواده «وزن» حروف است و به همین سبب، صفحه‌آرا هنگام حروف‌نگاری؛ با انتخاب مناسب وزن حروف به چیدمان مطلوب یک متن دست می‌یابد (تصویر ۳۸-۵).

برای تنظیم یک نوشته یا ترکیب نوشتاری، می‌توان روش‌های زیر را بکار گرفت: (تصویر ۳۶)

الف) ضخیم و نازک کردن حروف

ب) کم و زیاد کردن فاصله بین حروف و کلمه‌ها^۱

پ) کم و زیاد کردن فاصله سطرها^۲

ت) تو پُر و تو خالی کردن حروف

ث) کم و زیاد کردن فضاهای داخلی حروف

ارشیا	موفقیت‌های بزرگ حاصل انجام درست کارهای کوچک است.
اصفهان	موفقیت‌های بزرگ حاصل انجام درست کارهای کوچک است.
الهام	موفقیت‌های بزرگ حاصل انجام درست کارهای کوچک است.
اندلس	موفقیت‌های بزرگ حاصل انجام درست کارهای کوچک است.
بردیا	موفقیت‌های بزرگ حاصل انجام درست کارهای کوچک است.
تاهما	موفقیت‌های بزرگ حاصل انجام درست کارهای کوچک است.
تبسم	موفقیت‌های بزرگ حاصل انجام درست کارهای کوچک است.
ترافیک	موفقیت‌های بزرگ حاصل انجام درست کارهای کوچک است.
تیترا	موفقیت‌های بزرگ حاصل انجام درست کارهای کوچک است.
دعوت	موفقیت‌های بزرگ حاصل انجام درست کارهای کوچک است.
زر	موفقیت‌های بزرگ حاصل انجام درست کارهای کوچک است.
شادی	موفقیت‌های بزرگ حاصل انجام درست کارهای کوچک است.
فرناز	موفقیت‌های بزرگ حاصل انجام درست کارهای کوچک است.
کامران	موفقیت‌های بزرگ حاصل انجام درست کارهای کوچک است.
مهر	موفقیت‌های بزرگ حاصل انجام درست کارهای کوچک است.
نارنج	موفقیت‌های بزرگ حاصل انجام درست کارهای کوچک است.
نازنین	موفقیت‌های بزرگ حاصل انجام درست کارهای کوچک است.
هلال	موفقیت‌های بزرگ حاصل انجام درست کارهای کوچک است.
یاقوت	موفقیت‌های بزرگ حاصل انجام درست کارهای کوچک است.
کودک	موفقیت‌های بزرگ حاصل انجام درست کارهای کوچک است.
یکان	موفقیت‌های بزرگ حاصل انجام درست کارهای کوچک است.

تصویر ۴۰-۵ ▲

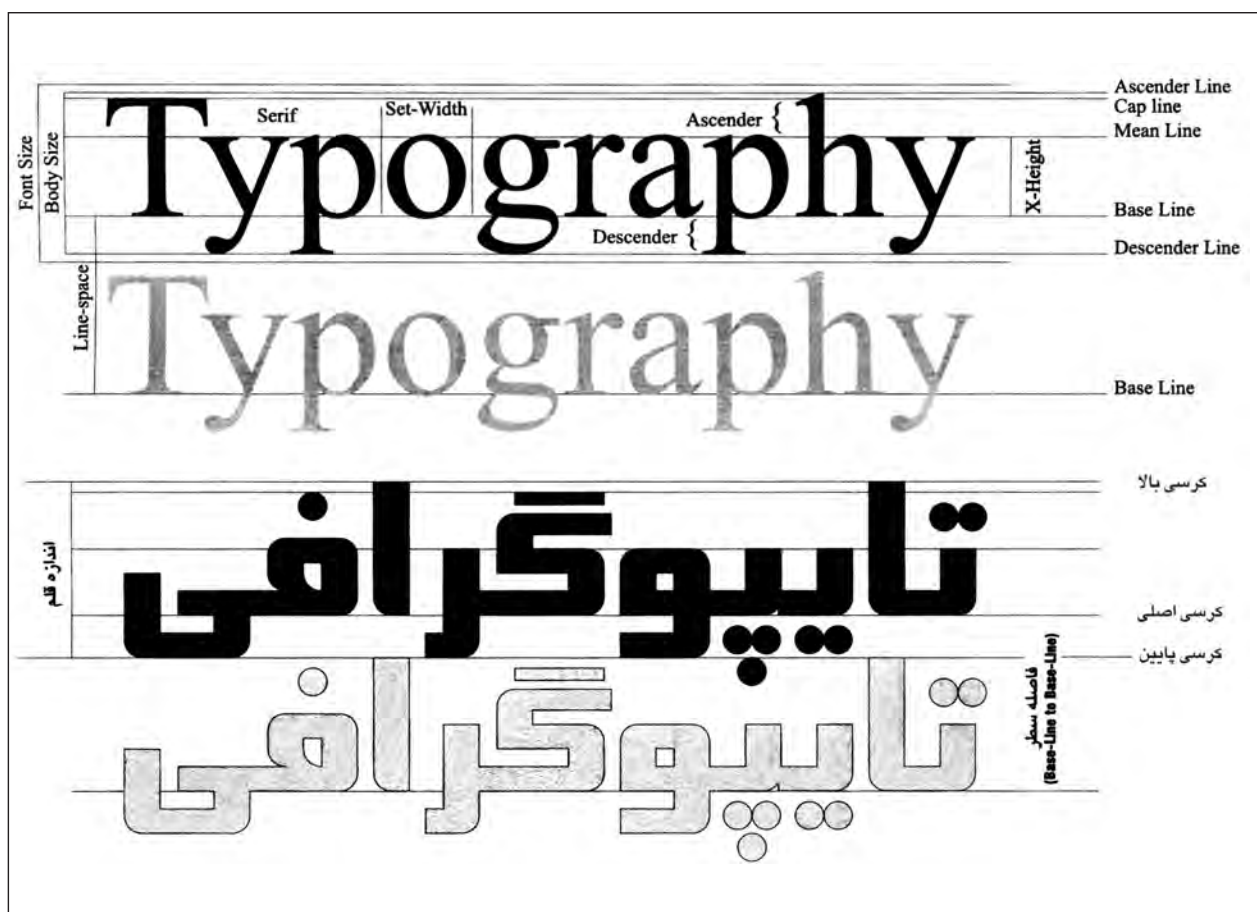
برای دو کلمه متضاد مانند؛ سبک و سنگین، نرم و سخت، سرد و گرم و ... با تغییر در وزن حروف آن‌ها طرح‌هایی را پیشنهاد دهید که با مفهوم آن هماهنگی داشته باشد.

فعالیت کارگاهی

پایه حروفی همچون «ا»، «ل» و مانند این‌ها تعیین می‌شود. (ج) با در نظر گرفتن دایره‌های حروف دایره‌ای شکل؛ مانند «ن» ، «ص» و «ع»، کرسی پایین را رسم کرده و معمولاً آن را برای حروف مشابه نیز رعایت می‌کنیم. (د) کرسی‌های دیگر را هم به همین ترتیب و بر پایه ویژگی‌های «خط‌الگو» و تنوع شکل حروف، ترسیم می‌کنیم. وقتی خطوط کرسی با روش خاص خود رسم شد، شیوه قرار گرفتن حروف دیگر، نسبت به کرسی اصلی، آسان تر مشخص یا آشکار می‌شوند (تصاویر ۴۱-۵ و ۴۲-۵)

کرسی حروف: خط کرسی محل قرارگیری و استقرار حروف است. خطی فرضی است، که حروف بر آن می‌نشینند و در رسم الخط انواع خطوط وجود دارد. ترسیم و رعایت کرسی در هنگام طراحی حروف الفبا، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و باید در هنگام طراحی به نکات زیر توجه شود. الف) معمولاً در آغاز کرسی اصلی^۱ رسم می‌شود و کرسی‌های دیگر، مثل خط کرسی بالا^۲ و پایین^۳، با توجه به ارتفاع حروف، حرکات عمودی، چرخشی و ... پس از آن رسم می‌شود. ب) با توجه به روند ویژه طراحی حروف، ارتفاع خط کرسی بالا بر

تصویر ۴۱-۵ ▲

۱. Base Line
۲. Ascender Line
۳. Descender Line

خط در گرافیک

خط در گرافیک

خط در گرافیک

تصویر ۴۲-۵ ▲

- ۱- از فایل ورد (word)، یکی از قلم‌های فارسی (فونت فارسی) را انتخاب کنید. با آن یک جمله را تایپ کنید و پرینت بگیرید. سپس خطوط کرسی اصلی، بالا و پایین را در آن مشخص کنید.
- ۲- بر روی برگه چاپ شده، یک برگ کاغذ پوستی گذاشته و با برهم زدن کرسی اصلی، ترکیب‌های جدیدی ایجاد کنید. کارها را در کارگاه نصب کنید و درباره ترکیب‌های نو گفتگو کنید.
- ۳- با همان قلم، یک پاراگراف نوشته کوتاه تایپ کنید و فاصله سطرها را در پرینت مشخص کنید.
- ۴- همان نوشته تایپ شده را با قلم‌های دیگر فارسی (فونت‌های دیگر) تایپ کرده پرینت بگیرید و با یکدیگر مقایسه کنید.

فعالیت کارگاهی

برای نمونه؛ انسجام و وحدتی که در بیشتر نشانه‌ها دیده می‌شود، در ساختار عنوان یک پوستر؛ کمتر به چشم می‌خورد. گاهی لازم نیست که روان بودن ترکیب و آسان خوانی عنوان یک کتاب آموزشی؛ الزاماً در ترکیب یک نشانه فرهنگی هم در نظر گرفته شود (تصاویر ۴۳-۵ تا ۴۷-۵).

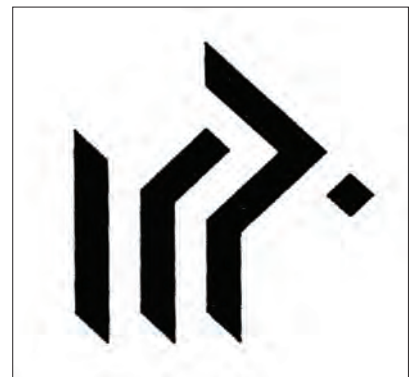
با بررسی دقیق عناصر نوشتاری، درمی‌یابیم که شکل طراحی و ترکیب حروف و رفتار با حروف در کارکردهای گوناگون گرافیک کاملاً یکسان نیست. برخورد یک طراح با حروف برای نگارش یک متن^۱ یا تیتراژ^۲، دست یافتن به یک «قلم»^۳، طراحی یک لوگو تایپ^۴ یا یک مونوگرام^۵، عنوان یک پوستر و انتخاب روشی مناسب برای نوشتن یک «شعار تبلیغاتی»^۶، در بسیاری از موارد متفاوت است.

▲ تصویر ۴۳-۵
نشانه نوشته ماهنامه اخبار ادیان

▲ تصویر ۴۴-۵
مونوگرام ویژه گرافیک

▲ تصویر ۴۵-۵
مونوگرام

▲ تصویر ۴۶-۵
پوستر عاشورا

▲ تصویر ۴۷-۵
نشانه نوشته

۱. Text

۳. Type Face

۵. Monogram

۲. Text

۴. Type Face

۶. Slogan

حساسیت بخشیدن به نوشتار

تصویر ۴۸-۵
طراحی نام حضرت محمد(ص)

تصویر ۴۹-۵

تصویر ۵۰-۵
نشانه نوشته

در هر حال، نباید فراموش کرد که سرانجام؛ شکل نوشتار باید در تناسب با کاربری آن طراحی شود و به میزان خوانایی لازم در آن توجه شود (تصاویر ۴۸-۵ تا ۵۰-۵).

در بسیاری از زمینه‌های طراحی گرافیک، بکارگیری روش‌های رایج نگارش، به تنهایی جوابگوی نیازهای عصر ما نیست، زیرا استفاده روزمره و همگانی از آنها، سبب شده که این گونه‌ها جلوه‌ای عادی و معمولی و گاه تکراری و غیر جذاب به خود بگیرند.

بنابراین، در این موارد لازم است پس از انتخاب مناسب‌ترین روش نگارش، با ایجاد تغییراتی هوشمندانه در ساختمان یا ترکیب نوشتار و بکارگیری برخی روش‌ها و خلاقیت‌های ذهنی، نوشته را از شکل عام و معمول خارج کرده و به شکلی متمایز درآورد.

این کار در طراحی نوشتار، «حساسیت‌بخشی» نام دارد. در جریان حساسیت بخشیدن به نوشتار، باید توجه کرد که افزون بر شکل حروف، تناسب‌ها و کرسی حروف، شکل نقطه‌ها، چگونگی اتصال‌ها و ... نیز قابل تغییر و دگرگونی‌اند و باید هنگام تمرین آن‌ها را در نظر داشت.

- ۱- نمونه‌ای از «عنوان مجله» را انتخاب کنید و آن را از نظر هماهنگی با موضوع مجله و نیز نوع حساسیت‌بخشی در هر کدام از طراحی حروف تجزیه و تحلیل کنید.
- ۲- چند نمونه از پوسترهایی را که در آنها خط، از ارزش بصری زیادی برخوردار است، گردآوری کرده، بر روی تابلوی کلاس نصب کنید و با توجه به ترکیب‌بندی، شیوه‌های حساسیت‌بخشی، رنگ و فرم، آن‌ها را بررسی کنید

فعالیت کارگاهی

یا منفی در صفحه دیده می‌شوند، می‌توانند بر مخاطب خود تأثیر چشمگیری بگذارند (تصاویر ۵۱-۵ تا ۵۵-۵).

مثبت و منفی: فضاهای مثبت و منفی هر حرف در نوشتار، اهمیت ویژه‌ای دارد و سبب ایجاد نوعی توجه و اهمیت دیداری (بصری) می‌شود. بی‌تردید، حروفی که در حالت مثبت

تصویر ۵۱-۵
پوستر برای اسامی خداوند

تصویر ۵۲-۵
پوستر رسول صبح (ویژه ارتحال امام)

تصویر ۵۳-۵
نشان

تصویر ۵۴-۵
سرلوحه دوماهنامه آینه پژوهش

تصویر ۵۵-۵
نشان

برای یک عنوان دو کلمه‌ای از شیوه مثبت و منفی استفاده کرده و آن را طراحی کنید. (مانند شب و روز، نیک و بد، زشت و زیبا، خیر و شر و ...)

اختصار: منظور از اختصار، بکارگیری حداقل عناصر دیداری خوانایی آن از میان نرود (تصاویر ۵۶-۵ و ۵۷-۵) نوشته و یا حذف بخش‌هایی از آن، تا اندازه ای است که

کتاب هفته

تصویر ۵۶-۵
سرلوحه هفته نامه

تصویر ۵۷-۵

نمونه‌های دیگری از این نوع تایپوگرافی را جستجو کنید و به کارگاه آورده و درباره آن با یکدیگر گفتگو کنید.

برش خوردن: طراح می‌تواند با بریدن بخش‌هایی از حروف، توجه بیننده را جلب کند. افزون بر این، می‌تواند برای ایجاد توجه دیداری بیشتر؛ اجزای برش خورده را تا اندازه ای جا

به جا کند و به این ترتیب، متناسب با موضوع، نوعی تأکید دیداری را در اثر خود پدید آورد (تصاویر ۵۸-۵ تا ۶۲-۵).

▲ تصویر ۵۸-۵
پوستر

▲ تصویر ۵۹-۵

▲ تصویر ۶۰-۵
پوستر

▲ تصویر ۶۱-۵
طراحی عنوان

▲ تصویر ۶۲-۵
پوستر

شیوه برش خوردن را برای طراحی واژه «فتو-گرافیک» بکار بگیرید؛ کارهایتان را در کارگاه نصب کرده و درباره آن توضیح دهید.

فعالیت کارگاهی

ارتباط های تازه بین اجزای حروف و کلمات، می تواند تراکم و فشردگی مناسبی در نوشته ایجاد کند و گونه ای انسجام و وحدت را در آن، حاکم کند (تصاویر ۵-۶۳ تا ۵-۶۶).

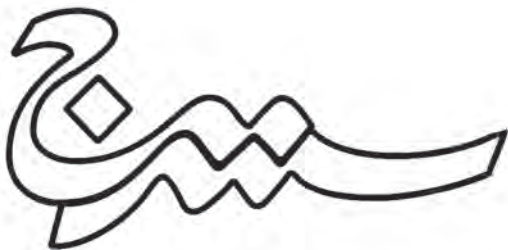
ایجاد اتصال و مماس کردن حروف: می توان حروف یا کلمات کلیدی را به گونه ای روی هم یا در کنار یکدیگر قرار داد به گونه ای که به یک کل واحد و یکپارچه تبدیل شوند. در این زمینه، تغییر در کرسی حروف و کلمات و همچنین ایجاد

تصویر ۵-۶۳
نشانه نوشته

تصویر ۵-۶۴
نشانه نوشته

تصویر ۵-۶۵
نشانه نوشته

تصویر ۵-۶۶
نشانه نوشته

تصویر ۵-۶۷
نشانه نوشته

واژه «فتو-گرافیک» را با بکارگیری شیوه های ایجاد اتصال، مانند نمونه های تصویری بالا طراحی کنید.

فعالیت کارگاهی

ایجاد پیوستگی در حروف: گاهی می‌توان حروف و عناصر جدا از یکدیگر را با ریتم و حرکتی پیوسته، به گونه‌ای طراحی کرد که چشم؛ حرکت حروف را در مسیری ممتد، دنبال کند. بنابراین، تمامی یا بخشی از حروف، به دنبال هم و در پیوند با یکدیگر قرار گرفته و ترکیبی یکپارچه ایجاد می‌شود. این حالت، می‌تواند حرکت و پویایی ویژه‌ای در نوشته ایجاد کند و نیروهای موجود در شکل حروف را انسجام بخشد (تصاویر ۵-۶۸ تا ۵-۷۰).

تصویر ۵-۶۸
نشانه نوشته

تصویر ۵-۶۹
طراحی کلمه

تصویر ۵-۷۰
طراحی کلمه

برای واژه **سرعت و پویا**، شیوه پیوستگی در حروف بکار ببرید و درباره طرح خود، با هنرجویان دیگر گفتگو کنید.

فعالیت کارگاهی

تغییر ضخامت حروف: در این روش، ضخامت حروف بر پایه نظم منطقی و از پیش تعیین شده و یا به شیوه‌ای حسی و اتفاقی تغییر می‌کند و در نتیجه آن، ریتمی جدید در ساختار نوشته و حروف پدید می‌آید. این تغییر می‌تواند سبب القای حرکت و سایه روشن در نوشته شود (تصاویر ۵-۷۱ و ۵-۷۲).

تصویر ۵-۷۱

تصویر ۵-۷۲

روش تغییر ضخامت حروف را برای واژه **روشنایی**، بکار ببرید و نتیجه کار خود را با هنرجویان دیگر مقایسه کنید.

قرار گرفتن حروف در سطح‌های مشخص: حروف را می‌توان روی سطح‌های جداگانه قرار داد. در این حالت، کیفیت فردی هر یک از حروف موجود در کلمه، بیش‌تر نمایان می‌شود. این ویژگی می‌تواند در مورد خط فارسی که حروف آن پیوسته نوشته می‌شود با سطح‌های یکپارچه نیز طراحی شود (تصاویر ۵-۷۳ و ۵-۷۴).

HAMSHAHRI Vol. 9, NO. 2357, MON, MAR. 5, 2001

دوشنبه ۱۵ اسفند ۱۳۷۹ - ۹ دی‌ماه ۱۴۲۱ - سال نهم - شماره ۲۳۵۷ - تک‌شماره ۳۰۰ ریال - ۱۶ صفحه ۵ به ضمیمه ۷۲ صفحه راهنمای همشهری ویژه تهران بزرگ

تصویر ۵-۷۳
سرلوحه روزنامه

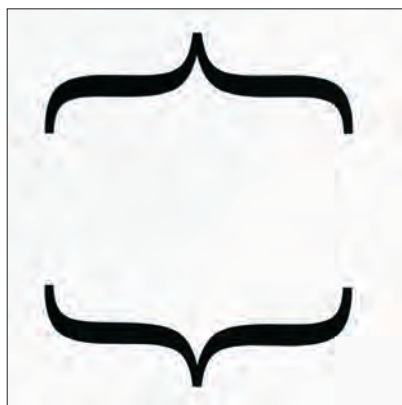
تصویر ۵-۷۴
نشانه نوشته

واژه **شهروند** را با قرار دادن در یک سطح مشخص طراحی کنید.

(بصری) و تأثیر مفهومی ویژه‌ای نیز بوده و در شیوه‌های گوناگون نگارش، تفاوت‌های ظاهری بسیاری با هم دارند. طراح می‌تواند، به منظور افزایش تأثیر پیام، این علامت‌ها را با تغییراتی در اندازه، چگونگی قرارگیری، شکل کلی، نوع قلم یا رنگ و ... به شکلی متفاوت ترسیم کند (تصاویر ۵-۷۵ تا ۵-۷۷).

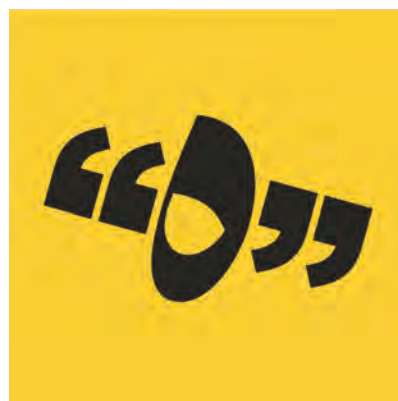
استفاده از علامت‌های نشانه‌گذاری: علامت‌های نشانه‌گذاری، نمادهایی قراردادی‌اند که برای سکوت، تعجب، پرسش، جدایی کلمات و مانند این‌ها به کار می‌روند. برای نمونه، ویرگول، سرعت خواندن را کند می‌سازد یا علامت سؤال، لحن را عوض می‌کند. این علامت‌ها، دارای ارزش دیداری

تصویر ۵-۷۵ ▲
نشانه جشنواره نمایشنامه نویسی

تصویر ۵-۷۶ ▲
طراحی عنوان جلد کتاب

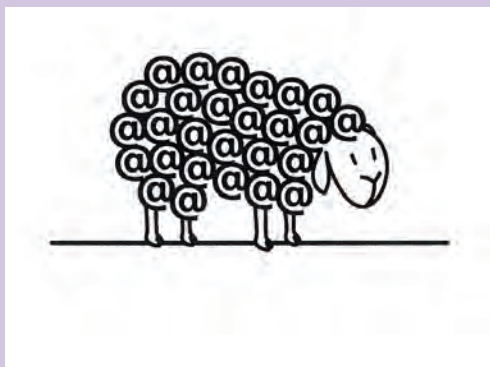
تصویر ۵-۷۷ ▲
نشانه نوشته

با بکارگیری علامت‌های نشانه‌گذاری، واژه تاپوگرافی را تزیین کنید

فعالیت کارگاهی

توجه

لازم به یادآوری است که افزون بر علامت‌های یاد شده، موارد دیگری در مجموعه طراحی قلم‌های لاتین وجود دارد که می‌توان از آن‌ها نیز مانند علامت‌های نشانه‌گذاری استفاده کرد. (تصویر ۵-۷۸)

تصویر ۵-۷۸ ▲

در این میان، ضخامت خطوط؛ نقش مهمی دارد و می‌تواند در شکل‌گیری فضای آزاد بین حروف و دیگر عناصر، تأثیر زیادی بگذارد. شکل زیر، نمونه‌ای از ایجاد خط در فضای داخل حروف^۲ است. این فن، به حروف؛ نمایی تو خالی داده و با کاهش وزن حروف، آن‌ها را سبک‌تر نشان می‌دهد (تصاویر ۵-۷۹ تا ۵-۸۲).

برخی دیگر از روش‌های طراحی حروف به اختصار و با تصویرهای مرتبط، در پایان این بخش به شرح زیر است: خطوط در برگیرنده^۱: این خطوط، قدرت بیان حروف را افزایش می‌دهند. ویژگی خطوط در برگیرنده که پیرامون حروف قرار می‌گیرند، وحدت و انسجام بخشیدن به کلمه است. این خطوط، می‌توانند حتی بین حروف و بخش‌های مجزای یک نوشته، ارتباط برقرار کرده و آن‌ها را پیوند بدهد.

تصویر ۵-۷۹
عنوان روزنامه

تصویر ۵-۸۰
نشانه نوشته

تصویر ۵-۸۱
نشانه نوشته

تصویر ۵-۸۲
نشانه نوشته

ایجاد بُعد و برجسته‌نمایی: این ویژگی، با بکارگیری روش پرسپکتیو و سایه‌دار کردن حروف ایجاد می‌شود. افزودن بُعدی دیگر به حروف، یک فضای سه‌بعدی را نمایان می‌کند و ایجاد سایه به حروف، جلوه‌ای برجسته می‌دهد (تصاویر ۵-۸۳ تا ۵-۸۵).

تصویر ۵-۸۳
نشانه نوشته

تصویر ۵-۸۴
پوستر نمایشگاه

تصویر ۵-۸۵
نشانه نوشته

آن دارد که با نگرشی نو در چیدمان و اتصالات حروف امکان پذیر است. افزون بر این، در این ترکیب‌بندی؛ یک نوشته در جلب توجه بیننده نیز نقش بسیار مهمی دارد (تصاویر ۵-۸۶ و ۵-۸۷).

تصویر ۵-۸۶ ▲
طراحی عنوان

ترکیب‌بندی جدید از حروف رایج و متداول: گاهی مهم‌ترین گام در حل یک مسئله دیداری (بصری)، ترکیب‌بندی آن است. رسیدن به معنا و تأثیر دیداری (بصری)، مورد نظر در هنگام کار با حروف، بستگی زیادی به نوع ترکیب‌بندی

تصویر ۵-۸۷ ▲
نشانه نوشته

شکلی تازه که به طور کامل و به شکلی ابتکاری طراحی شده است (تصاویر ۵-۸۸ تا ۵-۹۲).

طراحی حروف جدید: : یعنی طراحی حروفی که مشابه با هیچ‌یک از قلم‌های موجود نبوده و ویژگی آشکاری از گذشته به امانت نگرفته باشد. به بیان دیگر، آشکار شدن حروف در

تصویر ۵-۸۸ ▲
طراحی ابتکاری برای حروف لاتین با استفاده از ابزار

تصویر ۵-۸۹ ▲
نشانه نوشته

تصویر ۵-۹۰
جلد کتاب

تصویر ۵-۹۱
عنوان کفشدوزک

تصویر ۵-۹۲
نشانه نوشته

(تصاویر ۵-۹۳ تا ۵-۹۶). نکته: باید توجه داشت که در این شیوه، ساده کردن اجزای دیگر، سبب افزایش تأکید بر بخش مورد نظر خواهد شد.

ویژه کردن - تأکید کردن بر بخشی از کلمه یا حروف: در این فن، با اهمیت دادن و متمایز کردن یکی از حروف، توجه بیننده را به بخش خاصی از اثر جلب کرده و بر آن تأکید می‌کنیم. این کار را می‌توان با بکارگیری رنگ، شکل، بافت و دیگر ویژگی‌ها نیز انجام داد

تصویر ۵-۹۳
نشانه نوشته

تصویر ۵-۹۴
نشانه نوشته

تصویر ۵-۹۶
عنوان نشریه

تصویر ۵-۹۵
عنوان برنامه تلویزیونی

نوشته بدون فکر قبلی (بداهه‌نویسی): به تصویرهای زیر نگاه کنید. کلمه ها به شیوه بداهه (بدون فکر قبلی) نوشته شده‌اند. (تصاویر ۵-۹۷ و ۵-۹۸).

تصویر ۵-۹۷
طراحی جلد سی دی

تصویر ۵-۹۸
طراحی عنوان

تصویر ۵-۱۰۰
نشانه نوشته

تصویر ۵-۹۹
پوستر جشنواره

استفاده از تنوع حروف در ترکیب یک کلمه: این گونه از طراحی حروف، به طور کامل با شکل‌های آشنا و عادت‌های تصویری ما ناسازگار است. نگارش یک کلمه با قلم‌های گوناگون، آن را از حالت عادی خود خارج می‌کند و تأثیر قلم‌های گوناگون بکار رفته را برای رسیدن به معنا و تأثیری تازه با هم همراه می‌کند (تصاویر ۵-۹۹ و ۵-۱۰۰).

تصویر ۵-۱۰۱
پوستر نمایشگاه تایپوگرافی

تصویر ۵-۱۰۲

کار با نقطه در ترکیب یک نوشتار: نقطه، تنها عامل ایجاد تمایز بین حروف مشابه در نگارش فارسی است از اینرو، وجود آن برای خوانایی لازم است (تصاویر ۵-۱۰۱ تا ۵-۱۰۳).

تصویر ۵-۱۰۳
طراحی سرلوحه

گاهی به نظر می‌رسد که نقطه در طراحی حروف، مشکل ایجاد می‌کند (تصاویر ۹۷-۱۰۱) در حالی که با نگاهی خلاق در نوع چیدمان، شکل، اندازه، رنگ و فرم نقطه‌ها؛ می‌توان به یک ترکیب نوشتاری زیبا دست پیدا کرد

توجه

نظر گرفتن این مورد، تنها به دلیل ویژگی‌های یگانه و تضاد آشکار شکل اعداد با دیگر عناصر نوشتاری، کار بر روی اعداد را به عنوان مناسب‌ترین راه‌حل دیداری (بصری) بر می‌گزیند (تصاویر ۱۰۴-۵ تا ۱۱۴-۵).

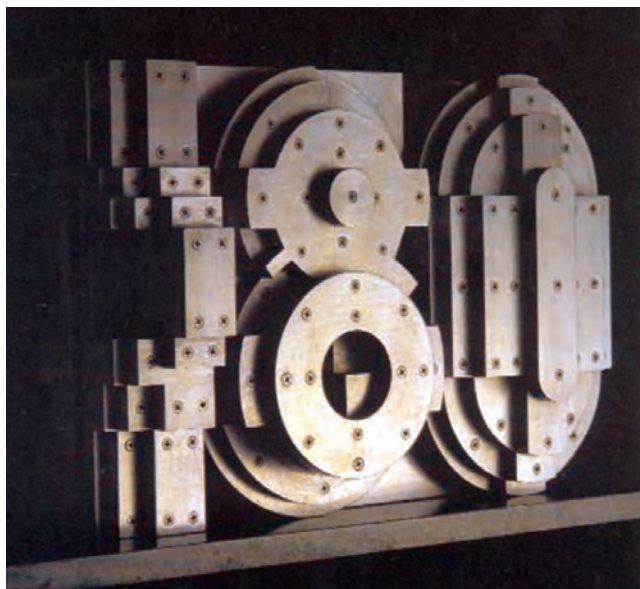
استفاده از اعداد: گاهی پیش می‌آید که در طراحی یک عبارت، عاملی که از نظر اهمیت در درجه نخست قرار می‌گیرد، شماره یا اعداد به کار رفته در نوشتار است و کلمات دیگر، در درجه دوم اهمیت می‌گیرند. گاهی نیز طراح، بدون در

تصویر ۵-۱۰۴
طراحی ابتکاری اعداد

تصویر ۵-۱۰۵
کار با اعداد

تصویر ۵-۱۰۶
شماره پلاک فروشگاه

تصویر ۵-۱۰۷
طراحی شماره برای تقویم

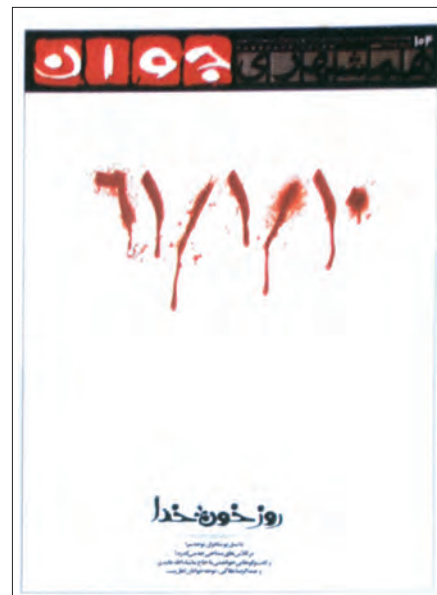

تصویر ۵-۱۰۸
تقویم دیواری با موضوع ترافیک

تصویر ۵-۱۰۹
سرلوحه هفته نامه

تصویر ۵-۱۱۰
جلد ویژه نامه

تصویر ۵-۱۱۱
پوستر شعر جوان

تصویر ۵-۱۱۲
پوستر تجربی، هشتمین نمایشگاه دوسالانه جهانی پوستر تهران

تصویر ۱۱۳-۵
پوستر همایش

تصویر ۱۱۴-۵
طراحی برای ساختمان شماره ۹ دریک خیابان

برای یکی از مناسبت‌ها یا جشنواره‌های هنری، مانند هشتمین جشنوارهٔ تئاتر عروسکی و یا سی‌امین جشنوارهٔ سینمای فجر، با بکارگیری نقش کلیدی اعداد؛ یک عنوان طراحی کنید.

فعالیت کارگاهی

به یک شکل تازه استفاده کنید، تلاش کنید تا آن کلمه، جمله یا عنوان و تیتراژ را به شکل‌های گوناگون بر روی کاغذهایی با بافت‌های مختلف اجرا کرده، سپس کارهای اجرایی خود را با یکدیگر مقایسه کنید. به تصویرهای زیر نگاه کنید (تصاویر ۱۱۵-۱۴۷).

در فصل گذشته، تمرین‌های بسیاری انجام دادید تا با حروف و نوشتار، به نتیجه‌های دیداری (بصری) و گرافیکی تازه‌ای برسید. اکنون بر پایهٔ تمرین‌های انجام شده، می‌توانید برای تیتراژ، عنوان‌ها و (لوگوها یا مونوگرام) به ایده‌های تازه‌ای دست یابید. برای آنکه بتوانید از یک ایده خلاق، برای طراحی حروف و رسیدن

تصویر ۵-۱۱۵ ▲

تصویر ۵-۱۱۶ ▲

تصویر ۵-۱۱۷ ▲

تصویر ۵-۱۱۸ ▲

تصویر ۵-۱۱۹ ▲

تصویر ۵-۱۲۰ ▲

تصویر ۵-۱۲۱ ▲

تصویر ۵-۱۲۲ ▲

تصویر ۵-۱۲۳ ▲

تصویر ۵-۱۲۴ ▲

تصویر ۵-۱۲۵ ▲

تصویر ۵-۱۲۶ ▲

تصویر ۵-۱۲۷ ▲

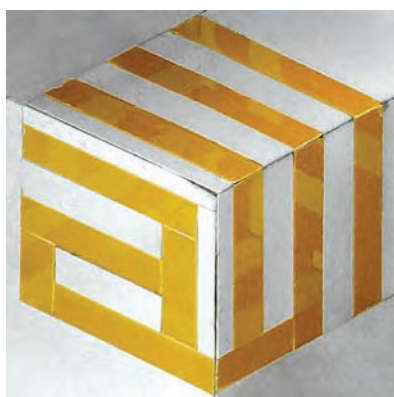
تصویر ۵-۱۲۸ ▲

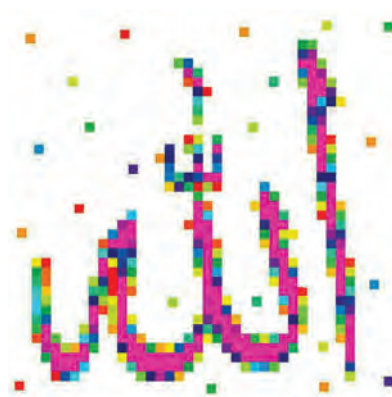
تصویر ۵-۱۲۹ ▲

تصویر ۵-۱۳۰ ▲

تصویر ۵-۱۳۱ ▲

تصویر ۵-۱۳۲ ▲

تصویر ۱۳۳-۵ ▲

تصویر ۱۳۴-۵ ▲

تصویر ۱۳۵-۵ ▲

تصویر ۱۳۶-۵ ▲

تصویر ۱۳۷-۵ ▲

تصویر ۱۳۸-۵ ▲

تصویر ۱۳۹-۵ ▲

تصویر ۱۴۰-۵ ▲

تصویر ۱۴۱-۵ ▲

▲ تصویر ۵-۱۴۲

▲ تصویر ۵-۱۴۳

▲ تصویر ۵-۱۴۴

▲ تصویر ۵-۱۴۵

▲ تصویر ۵-۱۴۶

▲ تصویر ۵-۱۴۷

در هر یک از تصویرهای بالا، با شکل‌ها و نگاه خلاقانه‌ای از کلمه «الله» روبه‌رو هستیم. کدامیک در تایپوگرافی و طراحی کلمه موفق‌تر است؟ به نظر شما کدام یک از تایپوگرافی‌ها ویژگی‌های طراحی لوگو تایپ را دارد؟

برای جمله: «با یاد خدا دل‌ها آرام می‌گیرد» قلم مناسبی را انتخاب کرده و در چند فرم متفاوت آن را تایپ کنید. سپس به شکل دستی یا در محیط نرم‌افزار، با تغییر شکل کلمه‌ها، فرم کلی جمله را تغییر دهید. فرم تأیید شده توسط هنرآموز را در یک کاغذ A4 اجرا کنید و در کارگاه به نمایش بگذارید.

فعالیت کارگاهی

ارزشیابی شایستگی تایپوگرافی:

<p>شرح کار:</p> <p>- مهارت به کارگیری نوشتار در آثار گرافیکی و کاربرد حروف و کلمات بصورت خلاقانه</p> <p>- کاربرد شیوه‌های طراحی حروف بر اساس نوع سفارش</p>																																			
<p>استاندارد عملکرد:</p> <p>طراحی و اجرای انواع نوشتار (مونوتایپ، لوگوتایپ، تیترو...) برای کاربرد در آثار مختلف گرافیک (پوستر و مطبوعات و ...)</p> <p>شاخص‌ها:</p> <p>سواد بصری</p> <p>فرم و رنگ‌شناسی و ترکیب‌بندی</p> <p>تایپ، فونت، هم‌نشینی حروف و اتصالات در خوش‌نویسی</p> <p>شناخت نرم‌افزارهای گرافیکی</p> <p>مهارت طراحی دستی و اجرای طرح به صورت ۳D</p>																																			
<p>شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات:</p> <p>شرایط: زمان: ۸۵ دقیقه مکان: کارگاه گرافیک و سایت رایانه</p> <p>تجهیزات: رایانه و نرم‌افزارهای گرافیکی</p> <p>ابزار و تجهیزات: مواد کاغذ، رایانه، اسکنر، چاپگر، نرم‌افزارهای گرافیکی و Vector (خطی) و ۳D</p>																																			
<table border="1"> <thead> <tr> <th>ردیف</th><th>مرحله کار</th><th>حداقل نمره قبولی از ۳</th><th>نمره هنرجو</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>۱</td><td>به کارگیری انواع حروف در طراحی اتوهای اولیه</td><td>۲</td><td></td></tr> <tr> <td>۲</td><td>طراحی یک لوگو</td><td>۱</td><td></td></tr> <tr> <td>۳</td><td>طراحی یک عنوان و یک جمله با بکارگیری علائم نشانه‌گذاری و اصول طراحی قلم</td><td>۲</td><td></td></tr> <tr> <td></td><td>شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش:</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td></td><td>۱- امانت‌داری، تعهد کاری، استفاده درست و به جا از منابع در دسترس</td><td>۲</td><td></td></tr> <tr> <td></td><td>۲- استفاده بهینه از مواد و مصالح به کار رفته در این واحد کار</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td colspan="3">میانگین نمرات</td><td>*</td></tr> </tbody> </table> <p>* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می‌باشد.</p>				ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو	۱	به کارگیری انواع حروف در طراحی اتوهای اولیه	۲		۲	طراحی یک لوگو	۱		۳	طراحی یک عنوان و یک جمله با بکارگیری علائم نشانه‌گذاری و اصول طراحی قلم	۲			شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش:				۱- امانت‌داری، تعهد کاری، استفاده درست و به جا از منابع در دسترس	۲			۲- استفاده بهینه از مواد و مصالح به کار رفته در این واحد کار			میانگین نمرات			*
ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو																																
۱	به کارگیری انواع حروف در طراحی اتوهای اولیه	۲																																	
۲	طراحی یک لوگو	۱																																	
۳	طراحی یک عنوان و یک جمله با بکارگیری علائم نشانه‌گذاری و اصول طراحی قلم	۲																																	
	شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش:																																		
	۱- امانت‌داری، تعهد کاری، استفاده درست و به جا از منابع در دسترس	۲																																	
	۲- استفاده بهینه از مواد و مصالح به کار رفته در این واحد کار																																		
میانگین نمرات			*																																

- برنامه درسی رشته فتو-گرافیک، ۱۳۹۳، دفتر تألیف کتاب های درسی فنی و حرفه ای و کاردانش.
- حسامی، شیدا، اطاعتی، فرشته، ۱۳۸۹، مدارنگی-آموزش تصویرسازی و شناخت ابزار، چاپ دوم، انتشارات یساولی.
- شیوا، قباد، ۱۳۸۷، از سال ها پیش تا هنوز هم: تجربه ها در آثار تصویرگری، نشر ظفر.
- .CREATING TEXTURES PEN & TNK WATERCOLOR - CLAUDIA - NICE -
- .W.PATTERSON - DONALD - CREATING WATERCOLOR LANDSCAPES -
- گرافیک معاصر ایران، مترجم: لادن جعفری تهرانی، ناشر: انجمن هنرهای تجسمی ایران.
- ۱۹۹۴ - PUBLISHED BY ROTOVISION S.A. GENEVA - ILLUSTRATORS ۳۶ -
- ۱۹۹۲ - COMMUNICATON ARTS ILLUSTRATION - ANNUAL EXHIBITION -
- ۱۹۹۰ - COMMUNICATON ARTS ILLUSTRATION - ANNUAL -
- کتاب سال گرافیک ایران، ۱۳۸۶، مترجم: تهران اونیو، موسسه فرهنگی پژوهشی چاپ و نشر نظر.
- اکرمی، جمال الدین - تهران - ۱۳۸۹ - کودک و تصویر - نشر سروش جلد دوم.
- نجابتی، مسعود، ۱۳۹۵، خط در گرافیک، شرکت چاپ و نشر کتاب های درسی ایران.
- های اسمیت، سائرس، ۱۳۹۵، درون پاراگراف چه می گذرد؟ (اصول تایپوگرافی)، مترجم فرزانه آرین نژاد، تهران: نشر مشکی
- آرین نژاد، فرزانه (۱۳۹۱)؛ بررسی اصول خوانایی در طراحی حروف فارسی؛ رساله کارشناسی ارشد گرافیک، دانشگاه سوره، استاد راهنما دکتر صداقت جباری، تهران.
- فرونی، فرهاد (۱۳۸۹)؛ درآمدی بر ریخت شناسی نوشتار فارسی؛ کتاب دبیره، تهران: چاپ و نشر نظر، ص ۱۱۲-۱۲۸.
- تایپ فیس های پایا، فرزانه آرین نژاد، راوی: رضا بختیاری فرد، دیبا و مشکی: دامون خانجان زاده، یکان: مسعود سپهر، ترافیک: مصطفی اوجی و محمدرضا بهاپور، فونت زر و تیترا: حسین عبدالله زاده حقیقی، ادوبی عربیک و میترا: تیم هالووی، یونیورس: آدریان فروتیگر.

بنر آموزان محترم، بنرجویان عزیز و اولیای آمان می‌توانند نظرهای اصلاحی خود را درباره مطالب این کتاب از طریق نام:

به نشانی: تهران- صندوق پستی ۴۸۷۴/۱۵۸۷۵- گروه درسی مربوط و پیام نگار tvoccd@roshd.ir ارسال نمایند.

وبگاه: www.tvoccd.medu.ir

دقت‌تالیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاروانش

